

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

серпень 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти
галузь знань

другий (магістерський)

01 Освіта / Педагогіка

(шифр, назва спеціалізації)

спеціальність

014.07 Середня освіта (Географія)

освітні програми

Географія, Людина і природа та туристська робота

спеціалізація
вид дисципліни
факультет

обов'язкова

геології, географії, рекреації і туризму

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму
«30» серпня 2022 року, протокол № 9

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Прасул Ю.І., к. геогр. н., доцент кафедри фізичної географії та картографії
Пересадько В. А., д. геогр. н., професор кафедри фізичної географії та картографії;
Куліш С. М., д. пед. н., професор кафедри фізичної географії та картографії;

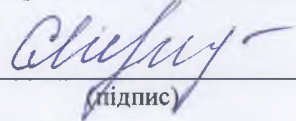
Програму схвалено на засіданні кафедри фізичної географії та картографії
Протокол від «23» червня 2022 року № 10

Завідувач кафедри фізичної географії та картографії

(підпис) _____ (Юлія ПРАСУЛ)
(прізвище та ініціали)

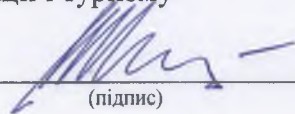
Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм:

Гарант ОПП «Географія, Людина і природа та туристська робота»

(підпис) _____ (Сергій КУЛІШ)
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму
Протокол від «29» серпня 2022 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

(підпис) _____ Олександр ЖЕМЕРОВ
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма науково-педагогічної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми «Географія, Людина і природа та туристська робота» підготовки магістра спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та Положення про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол Вченої ради університету № 7 від 11.04.2022, наказ ректора № 0213-1/136 від 22.04.2022 р.).

Науково-педагогічна практика сприяє закріпленню та поглибленню теоретичних знань студентів, отриманих під час навчання в бакалавріаті, формує уміння визначати завдання, аналізувати отримані результати і робити висновки, забезпечує розвиток навичок самостійної науково-дослідницької роботи у галузі середньої освіти / педагогіки.

1. Опис науково-педагогічної практики

1.1. Метою науково-педагогічної практики є:

формування професійних компетентностей освітньо-професійної програми магістра через: знання основних положень методології наукового дослідження у галузі середньої освіти, педагогіки, психології та уміння їх застосувати на практиці; уміння застосовувати сучасні методи збирання, обробки та аналізу науково-педагогічної інформації; уміння узагальнювати отримані результати у вигляді звітів, тез доповідей чи статей.

1.2. Основними завданнями вивчення є

- отримання досвіду у дослідженні актуальної наукової проблеми у галузі середньої освіти (географія),
- підбір необхідних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи магістра з предметної спеціальності Середня освіта (Географія),
- поглиблення фахових навичок, формування і розвиток фахових компетентностей магістра,
- отримання досвіду самостійної наукової та професійної діяльності;
- залучення студентів до соціального середовища кафедри з метою формування соціально-особистісних компетентностей, до виконання діючих науково-дослідних та госпдоговірних тем, до пошуку та оформлення запитів на гранти;
- збір статистичних та інших (польових, картографічних тощо) даних; робота з електронними базами даних вітчизняних та закордонних бібліотечних фондів;
- формування навичок усних публічних виступів шляхом участі у конференціях, захисту результатів практики;
- участь у наукових заходах, що проводяться на кафедрі, до якої прикріплений магістрант.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150 годин.

1.5. Характеристика науково-педагогічної практики:

Обов'язкова. Семестр: 1. Вид контролю: іспит.

1.6. Заплановані результати практики. Згідно до вимог освітньо-професійної програми «Географія, Людина і природа та туристська робота» студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Сформовані компетентності: Володіння науковим світоглядом; вміння відстоювати власні наукові погляди (**ЗК01**); Здатність використовувати основні методи наукового пошуку; планувати, проєктувати й організовувати дослідницькі та освітні проєкти за прикладною тематикою в освітній та географічній галузях, узагальнювати отримані результати, оформлювати і презентувати наукові здобутки відповідно до чинних вимог (**ЗК02**); Навички використання основних способів і засобів міжособистісної комунікації,

стилів мовлення, практичний досвід комунікації державною та іноземною мовами в галузі педагогіки і освіти; вміння постійно збагачувати власне мовлення **(ЗК05)**; Навички пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, її наукового опрацювання і використання, зокрема, порівняння, аналізу і представлення на основі різноманітних методів і підходів, у тому числі інформаційних і комунікаційних технологій **(ЗК07)**; Дослідницька компетентність, здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях: здатність використовувати науковий інструментарій для проведення теоретичних та експериментальних досліджень у навчальній та професійній діяльності, практичне застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик, уміння працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них **(ЗК09)**; Усвідомлення суспільної значущості своєї педагогічної діяльності та відповідальності, здатність здійснювати професійну саморегуляцію, а також продовжувати навчання та вдосконалення своїх знань й умінь із значним ступенем автономії, прагнення саморозвитку та самовдосконалення у педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу, конкурентоспроможність **(СК08)**; Здатність комплексно планувати, організувати та здійснювати навчальні проєкти, вести аналітичну звітну документацію та презентації **(СК10)**; Здатність до професійної практично-дослідницької діяльності: виконувати польові і камеральні дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності **(ПК09)**.

Програмні результати навчання: Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності, застосовувати державну та іноземну мови у професійній діяльності **(ПР07)**; Здатний самостійно організовувати процес навчання упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності предметні компетентності, що здобуті під час навчання **(ПР13)**; Знає та розуміє спеціалізовані концептуальні знання, основні теоретико-методологічні проблеми фізичної, економічної та соціальної географії, теорії освіти, передових психолого-педагогічних технологій на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи **(ПР15)**; Знає і вміє залучати інноваційні концепції, методики та тенденції вітчизняної та зарубіжної теорії навчання географії, генерує оригінальні ідеї щодо здійснення освітнього процесу, які можуть бути реалізовані як у знайомих, так і у незнайомих ситуаціях **(ПР20)**; Самостійно збирає, обробляє, аналізує, критично оцінює і систематизує наукову, науково-популярну та технічну інформацію з різних джерел, дані польових досліджень, відповідні картографічні, літературні та статистичні джерела під час проведення профільних досліджень, обґрунтовує доцільність використання у наукових дослідженнях та на уроках географії, надає критичну оцінку своїх висновків, співставляє отримані результати з існуючими знаннями, викладає це у формі тексту, доповіді, презентації **(ПР21)**; Здійснює науково-дослідницьку роботу, використовує науковий інструментарій для проведення теоретичних та експериментальних досліджень у навчальній та професійній діяльності **(ПР28)**; Здатний працювати в міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за професією **(ПР29)**.

Знання: літературні та картографічні джерела за тематикою дослідження, методи дослідження та проведення експериментальних робіт, актуальність та проблематику дослідження з певної тематики, вимоги до оформлення наукових робіт.

Уміння: аналіз, систематизацію та узагальнення науково-педагогічної інформації за тематикою дослідження, огляд історії розвитку та сучасного стану досліджень за певною тематикою освітньо-географічного спрямування. За час науково-педагогічної практики студент має сформулювати тематику кваліфікаційної роботи магістра,

обґрунтувати доцільність її виконання, визначити методичний та методологічний апарат дослідження.

2. Зміст та організація проведення науково-педагогічної практики

Організаційний етап.

Тема 1. Вступ до наукової діяльності. Ознайомлення з програмою практики, структурою звіту, висунутими до студента вимогами. Опанування знань з таких питань: Організація та проведення наукових досліджень (вибір об'єкту та предмету дослідження, вибір методики, організація роботи, формування списку використаних джерел інформації, оформлення наукових робіт), Методи досліджень при виконанні географо-методичних наукових робіт, пов'язаних з викладанням географії у середній школі, Можливості інтеграції у міжнародну наукову спільноту (наукометричні бази, пошук грантів).

Тема 2. Організація наукових досліджень. Вибір тематики дослідження, визначення актуальності і проблеми. Узгодження з керівником. Обґрунтування мети, задач, об'єкту та предмету досліджень. Вибір методів дослідження.

Виконання індивідуальних завдань.

Тема 1. Виконання індивідуального завдання керівника. Робота з першоджерелами, авторефератами, монографіями, дисертаційними роботами. Огляд друкованих та електронних джерел інформації за визначеною проблемою, укладання бібліографічного списку. Теоретичний аналіз літературних та картографічних джерел. Вивчення історії, досвіду в Україні та світі. Відбір необхідної бази даних. Розробка карт. Консультації з науковим керівником, за необхідності з іншими викладачами та профільними спеціалістами.

Тема 2. Оприлюднення результатів дослідження. Пошук актуальних конференцій з обраної тематики, грантових пропозицій, конкурсів науково-дослідницьких робіт. Написання відповідної роботи (фахової статті, тез з доповіддю на конференції, запиту на отримання гранту, роботи на конкурс та її представлення). Оформлення відповідних матеріалів. Оприлюднення результатів, їх публікація.

Тема 3. Написання і оформлення звіту. Оформлення матеріалів дослідження. Розробка моделей, рисунків, таблиць. Компонування звіту. Захист результатів практики.

3. Вимоги до баз науково-педагогічної практики

Базою проведення науково-педагогічної практики є кафедра фізичної географії та картографії факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. За додатковими угодами можливо за згодою студента та викладача проведення науково-педагогічної практики у іншому закладі, де є вільний доступ до потужної наукової бібліотеки, бази наукометричних журналів, бази вихідної інформації для подальшої науково-дослідницької роботи.

4. Індивідуальні завдання з практики

Усі роботи виконуються студентами індивідуально. Обов'язковим завданням є написання огляду літературних джерел та підготовка до друку матеріалів дослідження (тез доповідей, запиту на грант тощо) за індивідуальною тематикою, узгодженою з викладачем.

5. Вимоги до звіту про науково-педагогічну практику

Звіт про науково-педагогічну практику має містити такі елементи: титульний аркуш, зміст, вступ, опрацювання поняттєво-методологічного апарату дослідження, фахова стаття або тези доповіді, висновки, список використаних джерел інформації. Усі

матеріали мають бути оцінені і підписані керівником практики від кафедри фізичної географії та картографії.

6. Підбиття підсумків науково-педагогічної практики

Захист результатів науково-педагогічної практики проходить у вигляді оприлюдненого захисту отриманих результатів.

7. Критерії оцінювання результатів науково-педагогічної практики

Опрацювання теоретико-методологічного апарату дослідження – 40 балів (повнота, обґрунтованість, підбір методів дослідження, що відповідають тематиці, аналіз поняттєвого апарату дослідження, обґрунтування актуальності і проблематики роботи, глибина проробки літературних джерел, робота з картографічними, статистичними, архівними матеріалами тощо);

Підготовка тез доповіді – 20 балів (відповідність правилам структури і оформлення, подання до друку);

Захист звіту – 40 балів (обґрунтованість, переконливість захисту, впевненість і правильність відповіді на питання, якість оформлених матеріалів, дотримання строків здачі тощо).

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Передбачені методи контролю: теоретичний захист отриманих результатів, підсумковий контроль отриманих знань і умінь, участь в дискусіях.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2			Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуаль не завдання	Разом		
T1	T2	T1	T2	T3					
5	10	15	20	10	-	-	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

За консультацією з керівником практики від кафедри фізичної географії та картографії.